

Armata poporului Nr 10 / 7 martie 1990

— Așa cum am convenit, vă rugăm, domnule general, să vă referiți în continuare la activitatea dumneavoastră începând din 22 decembrie 1989 — orele 15,30—16, cînd ați vorbit la Televiziunea Română Liberă.

— De la Televiziune am plecat imediat cu o mașină la Ministerul Apărării Naționale. Acolo, în cabinetul ministrului, i-am întâlnit pe domnii Ion Iliescu, Petre Roman, Gelu Voican, care se aflau împreună cu domnul general Stănculescu și alți generali. S-a hotărît de comun acord să mergem la fostul sediu al c.c. pentru a vorbi oamenilor care se aflau adunați în piață. Am propus ca înainte de a merge să concepem o schemă de Comunicat și fiecare a notat pe hîrtie câteva idei pe care le considera de primă urgență. În ce mă privește, am subliniat că armata este în înțelegere cu poporul, cu revoluția, am propus ca trupele de grăniceri să revină sub ordinea ministerului nostru, să se închidă frontierele pentru câteva zile și alte măsuri pe care le-am considerat necesare. Apoi am plecat la sediul c.c. în care am pătruns cu destulă dificultate. Erau pe scări, pe coridoare, în birouri foarte mulți oameni care ocupaseră sediul. Am ieșit în balcon de unde domnul Iliescu și apoi eu și eu am vorbit mulțimii. Este de reținut că în acele momente nu se trăgea în piață și nici nu se întuia pericolul care ne păstrea. Ne-am retras apoi într-un birou pentru a lucra, dar datorită aglomerației a trebuit să-l schimbăm cu unul relativ mai liniștit care dispunea de două sau trei telefoane de unde puteam vorbi. Acolo, i-am găsit pe Verdeț, Iulian Vlad, Popovici și încă multe alte persoane. Cred că ne-am instalat în fostul birou al lui Apostolu. Era mare agitație, vinzoleală, unul intra, altul ieșea. Destul de greu de condus în asemenea condiții. Am luat legătura cu Marele Stat Major, cu comandantul armatei din București și am încercat să mă edific asupra dispozitivului trupelor din București pe care nu-l cunoșteam. Era întineric cînd a început să se tragă de deasupra Palatului Republicii. Am fost surprins deoarece

pină atunci fusese liniște. Ne-am dat relativ repede scama că era vorba de elemente din garda dictatorului, însă nu puteam ști care este numărul și forța lor. Unii afirmă că aceștia sînt în subsolul clădirii în care ne aflăm și au multe tunele de legătură spre exterior. Aproape imediat au început să curgă informații despre atacuri la T.V., la Radio, la Telefoane, s-a anunțat că un desant aerian se îndreaptă spre Otopeni. Într-un cuvînt, am fost oarecum luați prin surprindere și a trebuit să facem față cu posibilitățile pe care le aveam. Am chemat trupe care să apere sediul în care ne aflăm. Am cerut să fie dirijate subunități spre obiectivele vitale din Capitală despre care aflam că sînt atacate. În sfîrșit am acționat în funcție de informațiile pe care le primeam. Din păcate era foarte greu să verificăm autenticitatea tuturor informațiilor primite.

— Toată țara a putut vedea o parte din ceea ce s-a întîmplat în biroul în care vă aflați din imaginile transmise în ultimele săptămîni duminică la „Faptul divers”. O întrebare se impune: Ce căuta și ce făcea acolo fostul general Iulian Vlad?

— După cum am mai spus, i-am găsit acolo; i-am cerut să încerce să facă tot ce se poate pentru a opri acțiunile teroristilor. Ca urmare, a vorbit la telefon cu unii subordonați, asigurîndu-ne că face tot ce-i stă în putință pentru a ne ajuta. În această situație, eram interesați să facem orice pentru încetarea focului. De fapt, acesta a fost acceptat de cei cu care m-am deplasat împreună la fostul sediu al c.c. și a participat și în zilele următoare la stabilizarea situației. Considerăm că trupele de securitate (nu mă refer la toate organele de securitate) puteau și trebuiau să ne ajute în acele momente. Practic, vă dați seama, nu aveam timp să mă ocup de Vlad, problemele se precipitau, erau chestiuni foarte grele de cooperare, de legături, de conducere a trupelor, mai ales că nu aveam lîngă mine o grupă operativă, iar după lăsarea serii și începerea focului, cu greu se mai putea ieși din sediu. Am luat

legătura pe rînd cu Marele Stat Major, cu comandanții de armate și arme, căutînd să mă edific pe cît era posibil nu numai asupra situației din București dar și asupra celei din întreaga țară. A fost o noapte foarte grea în care am simțit din plin precaritatea legăturilor, faptul că de multe ori în rețelele noastre intrau prin diverse mijloace elemente ostile, teroriste, care transmiteau informații false căutînd să ne dezorienteze, să producă

șionat conducerea politică — membrii Consiliului Frontului Salvării Naționale, domnii Iliescu, Roman, Cazimir Ionescu, Voican și alții pe care nu-i cunoșteam. Între conducerea politică și cea militară a existat o legătură permanentă. Probleme mari ne-au pus însă unele intervenții și ordine, care s-au dat direct prin Televiziune, citeva chiar în numele meu, privind mișcarea unor unități de pe teritoriu. Se știe că asemenea măsuri

superioritate netă în număr de luptători și în armament greu. Am considerat, așadar, că nici nu se putea pune problema cererii de ajutor militar din afară. În acest sens am și luat legătura (prin intermediul unor ofițeri din M.St.M., care au făcut translația) cu Marele Stat Major al armatei sovietice, comunicîndu-i că nu este necesar nici un fel de ajutor militar.

— Care a fost activitatea dumneavoastră după numirea

ministrul apărării naționale?

— Nu, nu pot spune așa ceva. Relațiile noastre au fost cele regulamentare de la sef la subordonat. Sigur, deosebiri de opinii asupra rezolvării unor situații au fost, cum era și normal. De fiecare dată însă am căutat să-l informez pe domnul ministru asupra posibilităților reale de care dispunea armata.

— Cînd ați fost înlocuit din funcție și de ce?

— Dacă mi-amintesc bine, înlocuirea mea s-a produs la data de 25 sau 26 decembrie. În orice caz pe 27, de Sfîntul Ștefan, ziua mea onomastică, nu mai eram în funcție. De ce? Nu mi s-au dat explicații, dar am înțeles că s-a considerat că, dat fiind faptul că nu trecusem în cariera mea pe la eșalonul Armată, era potrivit să mi se încredințeze o funcție la acest nivel. Ceea ce s-a și întîmplat după citeva zile, cînd am plecat în provincie și mi-am luat în primire noul post.

— La întîlnirea de citeva ore pe care domnul Gelu Voican a avut-o în februarie cu delegații ai unor unități militare care prezentaseră la Televiziune un Apel, vîzînd democratizarea armatei, dumneavoastră a arătat că, la un moment dat, atitudinea dumneavoastră a fost ambiguă, că nu ați inspirat încredere. E adevărat?

— N-am prea înțeles această afirmație. N-am mai inspirat încredere cui? Armatei sau unor persoane? Sigur, condiții

le în care am lucrat au fost deosebite, vedeam la București după zilele extrem de solicitante de la Timișoara, despre care am vorbit pe larg în interviul pe care vi l-am acordat anterior; eram obosit și tracasat, mulți dădeau sfaturi, păreri, fără să cunoască situația și fără să aibă pregătirea militară necesară. Admit că în asemenea condiții am avut și unele iesiri nervoase, chiar am și repezit unele persoane, pe care nici nu le cunoșteam prea bine. Nu a fost timp pentru menajamente, pentru explicațiile necesare deciziilor. De aici

însă și pînă la a susține că am intrat în panică, că am fost „depășit de evenimentele” este un drum lung! Nu am pretenția că am găsit întot-

deauna soluțiile cele mai bune, că am luat deciziile optime în fiecare caz, însă atunci problema numărul unu era să ieși o hotărîre care să răspundă situației și declar cu toată răspunderea că toate hotărîrile pe care le-am luat au fost subordonate apărării cu orice preț a Revoluției, asigurării conducerii armatei în acele zile dramatice de luptă cu arma în mînă.

— Înțeleg că încercați un sentiment de amărăciune în urma felului cum s-a procedat ulterior cu dumneavoastră. Care ar fi motivele?

— Într-adevăr, încerc o asemenea sentiment. Am rănit nedumerit, ca să nu spun mai mult, cînd, pe data de 11 sau 12 februarie, adjunctul procurorului general s-a deplasat la Cluj pentru a mă cereța asupra celor întîmplate în zilele de 17 și 18 decembrie la Timișoara. Numai pentru această perioadă. Deși am menționat că am ajuns la Timișoara în seara zilei de 17, cînd se petrecuseră multe evenimente și că nu am nimic de ascuns, că am fost tot timpul lîngă un mare număr de ofițeri. Sînt convins că aceștia sînt oameni de bună credință și vor avea un rol deosebit în elucidarea adevărului, în legătura cu evenimentele de la Timișoara. Am arătat în interviul publicat anterior ce informații deținea armata și că nu în rîndul acestora trebuie găsiți vinovații. Potuși, s-a încercat în mod rîspical să mi se aducă acuze, fără să se fi cunoscut situația.

— Ce părere aveți despre măsurile care s-au luat după întîl januarie în armată, despre protestul unui număr important de militari împotriva unora din aole măsuri?

— Nu doresc să fac procese de intenție nimănui. Practic, din 30 decembrie am plecat din București și nu am mai fost consultat asupra deciziilor luate la nivelul ministerului. Ca unu care am însă o experiență oarecare, cred că fără rea intenție, dar și fără cunoașterea temeinică a realităților și, mai ales, fără consultarea esaloanelor mai mici, a masei de cadre și militari, s-au făcut unele erori care au creat tensiuni ce puteau și

fi evitate. Din fîrtă, au fost reactivate și numite în funcții

de conducere cadre aduse din rezervă, capabile, nimic de zis, dar rupte de realitatea existentă la data respectivă în cadrul organismului nostru ostășesc. S-au făcut avansări în grabă, fără o analiză atentă a meritelor. S-au concentrat eforturile spre conceperea și realizarea unei noi structuri organizatorice a armatei, lucru important dar care nu constituia o prioritate. În sfîrșit, a existat un refuz al dialogului cu oamenii, o tendință de a le rezolva problemele de sus în jos, ceea ce a iritat, a supărat, a creat premise pentru reacții destabilizatoare. O dovadă în acest sens o constituie acțiunile întreprinse în replică de diferite categorii de militari, dintre care cea mai importantă este, fără îndoială, Apelul în 13 puncte al delegaților dintr-un important număr de unități militare la care pe parcurs s-au raliat, după cum se știe, și alte colective ostășesti. Justețea cererilor lor — care nu conțin revendicări personale, ci probleme de principiu referitoare la democratizarea armatei — nu poate fi pusă la îndoială. De fapt, nu întîlmolător aceste cereri îndreptățite și-au găsit în cea mai mare parte rezolvarea. Mă bucur sincer să constat că noua conducere a Ministerului Apărării Naționale, personal domnul general-colonel Victor Stănescu, dovedește receptivitate față de problemele militaților de toate gradele și acționează pentru soluționarea efectivă a acestora. Principiul este ca, pe mai departe, toți să depunem eforturi pentru întărirea stabilității organismului nostru militar, pentru așezarea relațiilor din armată pe baze de adevărată democrație, pentru asigurarea îndeplinirii de către fiecare militar a îndatoririlor ce-l revin, a misiunii încredințate de către poporul armatei române, de apărare a țării, a integrității teritoriale.

— Mulțumindu-vă pentru sinceritatea cu care ați răspuns întrebărilor noastre, vă asigurăm că în coloanele ziarului nostru veți găsi oricînd loc și pentru alte amănunte sau opinii care pot contribui la elucidarea adevărului.

Colonel CRISTIAN LEON

CONTRIBUȚII LA ELUCIDAREA ADEVĂRULUI (II)

Interviu cu domnul general-locotenent ȘTEFAN GUȘĂ

panică. Cred că era ora opt-nouă dimineața în ziua de 23.12 cînd am reușit să plec cu un T.A.B. la Ministerul Apărării Naționale.

Aici erau, firește, condiții mult mai bune de lucru. Am putut să mă informez mal în amănunt asupra situației și să stabilesc împreună cu ofițerii din subordine măsuri concrete pentru apărarea obiectivelor și trecerea la organizarea de echipe pentru depistarea și neutralizarea teroristilor. A fost o muncă complexă și nu cred că e cazul să intru în amănunte. Oricum, aș dori să subliniez că acțiunile radio-electronice ca și presiunea psihologică ce s-a exercitat asupra noastră și în general asupra trupelor au fost deosebit de mari și bine dirijate și nu știu de către cine. În cadrul ministerului s-a organizat și un punct de comandă ca să spun așa, în care a ac-

comportă o coordonare rațională, nu pot fi luate la întîmplare, am intervenit deci foarte energic pentru a curma asemenea fenomene, care deși erau bine intenționate, nu serveau bunei conduceri militare.

— În acele ore de încordare v-ați gîndit vreodată să se ceară ajutor din străinătate?

— Personal, niciodată! Dar la un moment dat s-a propus o asemenea soluție, considerîndu-se, că, datorită dotării și instruirii speciale pe care o aveau teroristii, aceștia ar fi putut pune în dificultate armata. Sigur, ne măsuram cu un înamlo viclean, foarte bine înarmat și instruit, practic invizibil, pe de altă parte militarii noștri aveau doar trei luni de instrucție, nu erau pregătiți pentru o asemenea luptă de gherilă urbană. Dar ei erau hotărîți să-și facă datoria cu orice preț și aveau o

ca ministru al apărării naționale a domnului general Militaru?

— Am continuat să acționez în calitate mea de sef al Marelui Stat Major, executînd, firește, dispozițiile domnului ministru. Am cooperat de pildă cu colonelul Stelian Pentelie și cu colonelul Popescu Nicolae la elaborarea și punerea în practică a unui plan de blocare a legăturilor controlate de securitate, chiar dacă prin aceasta a trebuit să renunțăm pe anumite perioade la o parte din legăturile noastre cu garnizoanele din județe. Inițiativa, venită de la colonelul Pentelie (azi general-maior și ministru al Telecomunicațiilor) a dat roade, întrucît am observat că acțiunile teroristilor slăbeau din intensitate, probabil nemai-avînd posibilitatea de a fi coordonate.

— Au existat conflicte în colaborarea dumneavoastră cu